

можливе лише на основі власної свободи Бога, його рішення і дії, зустріч з ним є не нашим бажанням, а його. І зустріч з ним відбувається в Ісусі Христі як Слово Божому. Віра і означає цю зустріч, яка є даром, що надає людині можливість слухати Слово Бога. Святе Письмо – це те єдине одкровення Бога, яке є у людини, а значить, Бог побажав, щоб людина в цьому слові («між рядків») знайшла його. У Барта, як і у деяких інших представників діалектичної теології, Біблія була позбавлена того положення, яке вона займала в класичній ортодоксії, відбулось розділення Біблії і Божого слова. Біблія вже не є тут статичною, і стає Божим словом в ході події, власне слово Боже носить характер події, в певному сенсі воно і є Бог, що втілює своє буття в дії. Слово розглядається не як щось, отримане в певний час в минулому, і передане в біблійних текстах, а як сучасний досвід, що повинен супроводжуватись особистим екзистенціальним відгуком людини.

2.4 Богдан Теодорович ЗАВІДНЯК. «DEUS SEMPER MAIOR» АБО ТЕОДИЦЕЯ ЕРІХА ПШИВАРИ

В статті розглядаються філософсько-богословські погляди німецькомовного мислителя ХХ ст. Еріха Пшивари, зокрема: метафізичні погляди, докази існування Бога згідно з Пшиварою. Крізь призму історіографії висвітлюється роль книги «Аналогія суцього». Розкривається роль Еріха Пшивари у філософсько-богословському дискурсі ХХ ст., завдяки тезі про аналогію суцього (analogia entis) і динамічний ритм Буття і Мислення, що дає право говорити про нову метафізику, відкриту назустріч містичному єднанню з Богом у своїй остаточній основі. Новизна дослідження полягає у з'ясуванні пізнавальної ролі аналогії в обґрунтуванні доказів Божого буття на основі висновків філософсько-богословського осмислення творчості Еріха Пшивари.

***Ключові слова:** теодицея, Бог, аналогія, аналогат, докази Божого існування, онтологія, метафізика, природне богослов'я, духовність, Істина, споглядання, містичне єднання.*

Bogdan Teodorovich ZAVIDNIAK. "DEUS SEMPER MAIOR" OR THEODICY OF ERYCHA RIVER

This article examines Erich Przywara's conceptual understanding of the proofs for the existence of God. It also interprets the proofs of God's existence. The concept of God in the philosophy of Przywara is considered by exploring the nature of the relations between the transcendent sphere of God and the spiritual world of the human person. From the point of view of historiography, the role of the book "The Analogia entis" by Przywara is highlighted.

***Key words:** Theodicy, the God, analogy, proofs of God's, ontology, metaphysics, Natural Theology, the Truth, contemplation.*

Постановка наукової проблеми та її значення. Українська гуманітарна наука сьогодні продовжує відкривати нові імена, пов'язані з новим підходом до оживлення філософсько-богословського дискурсу в контексті оправдання Абсолюту.

Однак ці імена достатньо відомі серед істориків філософських ідей у світі. Безумовно, до таких новаторів належав мислитель Еріх Пшивара про якого мова йтиме в цьому дослідженні.

Проте постає питання, а чи ж можна відкрити якісь нові горизонти після величного проходження класичної метафізики на тлі антиметафізичних зазіхань з боку мовного аналізу? Кому з мислителів спало на думку не поступитися своєю позицією і покласти на новий, відкритий ними інструментарій, що допомагав би здійснюватися до Бога у релігійно-метафізичній площині.

Сам факт, що докази Абсолюту належать не сучасним логікам чи онтологам, а класикам філософсько-богословської думки не дивує. Після Канта недовіра до висновків метафізики вкорінилась у свідомість покоління науковців ХХ ст., вишколеного на творах неопозитивістів, не кажучи вже про матеріалістів, скептиків, нігілістів тощо. Однак особистий пошук істини існування Божого буття християнськими мислителями метафізиками в сьогоденні не надто стає предметом сучасних досліджень.

Які ж причини можуть лежати в основі боязні приступати до віднайдення остаточної підстави світу? В цій публікації спробуємо проаналізувати одні з новіших шляхів здійснення до Абсолюту в царині метафізичного пошуку основи буття і простежити контури такої метафізики на матеріалі німецькомовної школи релігійної екзистенційної та феноменологічної філософії.

У ХХ ст. феноменологічна школа Гуссерля побічним чином посприяла народженню нового пояснення містичної теодицеї Едитою Штайн, що розкрила її світові завдяки праці над книгою «Наука Хреста». Ця містична, проголошена Римо-Католицькою Церквою святою з ім'ям св. Бенедикти Терези від Хреста, запропонувала доказ існування Божого буття на підставі єднання душ: якщо єднання – мета, для якої створені душі, то має первинно існувати якість відношення, яке уможливило таке єднання. Її обґрунтування можна віднести до антропологічної групи доказів існування Абсолюту. В тому ж ХХ ст. в духовних колах виявляли зацікавлення теодицеєю і в площині традиційних космологічно-телеологічних шляхів, як продовження класичної томістичної лінії доказів Божого буття. Духовні таємниці на цьому шляху вдалося привідкрити німецькомовному мислителю Еріху Пшиварі, який як і Штайн, шукав остаточної підвалину світу.

Новизна дослідження полягає у з'ясуванні пізнавальної ролі аналогії в обґрунтуванні доказів Божого буття на основі висновків філософсько-богословського осмислення творчості Еріха Пшивари.

Аналіз досліджень і публікацій. У світовій науковій літературі вагомими є дослідження філософсько-богословських поглядів Еріха Пшивари в таких науковців, як: Г.У. фон Балтазар¹⁷⁷, К. Волжа¹⁷⁸, Дж. Зайтц¹⁷⁹, Е.-М. Фабер¹⁸⁰ [4], Б. Гертц¹⁸¹, П.

¹⁷⁷ Balthasar. Hans Urs von: Erich Przywaras Philosophie der Analogie. - Pullach, 1933.

¹⁷⁸ Terán-Dutari J. Christentum und Metaphysik. Das Verhältnis beider nach der Analogielehre Erich Przywaras. - München, 1973.

¹⁷⁹ Zeitz J. V. Spirituality and Analogia entis according to Przywara - Washington, 1982.

¹⁸⁰ Faber E.-M., (Eva-Maria): Deus semper maior. Erich Przywaras Theologie der Exerzitien // GuL 66 (1993). – С. 208-227.

¹⁸¹ Gertz B. Glaubenswelt als Analogie. Die theologische Analogielehre Erich Przywaras und ihr Ort in der Auseinandersetzung um dei analogia fidei. – Düsseldorf, 1969.

Люнінг¹⁸², С. Люттіх¹⁸³, П. Молтені¹⁸⁴, Е. Мехельс¹⁸⁵, Е. Нааб¹⁸⁶, С. Ніборак¹⁸⁷, К. Ранер¹⁸⁸, Р. Стертенбрінні¹⁸⁹, Ю. Теран-Дутарі¹⁹⁰, К-Г. Віземанн¹⁹¹, М. Цехмейстер¹⁹², Т. Шумахер¹⁹³. У вітчизняній філософській думці до дослідження життя і творчості мислителя науковці ґрунтовно не приступали.

Виклад матеріалу й обґрунтування результатів дослідження. З огляду на малу обізнаність з ім'ям Еріх Пршивари або точніше Пжівари (Przywara, 1889-1972) доречно пригадати основні життєві і творчі віхи мислителя. Він народився в польському місті Катовіце 12 жовтня 1889 р. У свої дев'ятнадцять років він вступив до новіціату отців єзуїтів в Екзатені (Exaten, Голандія) (1908-1910 р.). Від 1910 до 1921 р. чернець навчався у Валькенбургу (Valkenburg, Голандія) філософсько-богословських дисциплін і по закінченні студій прийняв таїнство священства (1920 р.). На ці ж роки припадає служіння в ролі музичного префекта в колегіумі “Ранкова Зоря” у Фельдкірхе (1913-1917р., Австрія). Він співпрацював з редакцією легендарного часопису “Stimmen der Zeit” (м. Мюнхен) поруч із Романо Івардіні та багатьма іншими католицькими богословами аж до заборони його діяльності гестапо. У виданні “Голос часу” було опубліковано чимало статей і рецензій Еріха Пршивари. Також він брав участь у культурному житті тогочасної Німеччини, займаючи виразно католицьку позицію. В 1925 році мислитель познайомився з Едит Штайн, подивляючи її педагогічний хист та ерудицію. Перенісши важку хворобу та лихоліття Другої світової війни, Пршивара осів у Гагені поблизу Мурнау (Hagen bei Murnau, Баварія), де й помер. Похований Пршивара у Пуллаху (Pullach) 28 вересня 1972 р.

¹⁸² Lüning P. Der Mensch im Angesicht des Gekreuzigten. Untersuchungen zum Kreuzesverständnis von Erich Przywara, Karl Rahner, Jon Sobrino und Hans Urs von Balthasar. (Münsterische Beiträge zur Theologie 65). – Münster, 2007.

¹⁸³ Lüttich S. Nacht als Locus theologicus. Theologie der Nacht und Nacht der Theologie bei Erich Przywara. // Lüttich Stephan. Nacht-Erfahrung. Theologische Dimensionen einer Metapher. – Würzburg, 2004. - S. 242–299.

¹⁸⁴ Molteni P. Al di là degli estremi: introduzione al pensiero di Erich Przywara. – Milano, 1996.

¹⁸⁵ Mechels E. Analogie bei Erich Przywara und Karl Barth. Das Verhältnis von Offenbarungstheologie und Metaphysik. -Neukirchen-Vluyn, 1974.

¹⁸⁶ Naab E. Zur Begründung der analogia entis bei Erich Przywara. Eine Erörterung. – Regensburg, 1987.

¹⁸⁷ Nieborak S. "Homo analogia" : zur philosoph.-theolog. Bedeutung d. "analogia entis" im Rahmen d. existenziellen Frage bei Erich Przywara S.J (1889-1972). - (Theologie im Übergang; 13). - Zugl.: Augsburg, Univ., Diss., 1993/94- Frankfurt am Main: Lang, 1994.–XVIII. – 633 c.

¹⁸⁸ Raner K. Laudatio auf Erich Przywara // Gnade als Freiheit, Freiburg i. Br.-Basel-Wien 1968. – C. 266-273.

¹⁸⁹ Stertenbrink R. Ein Weg zum Denken. Die Analogia entis bei Erich Przywara. - Salzburg 1971.

¹⁹⁰ Terán-Dutari J. Christentum und Metaphysik, Das Verhältnis beider nach der Analogielehre Erich Przywaras. – München, 1973.

¹⁹¹ Wiesemann K.-H.. "Zerspringender Akkord": das Zusammenspiel von Theologie und Mystik bei Karl Adam, Romano Guardini und Erich Przywara als theologische Fuge (Studien zur systematischen und spirituellen Theologie; 26) Zugl.: Rom, Päpstliche Univ. Gregoriana, Diss., 1995. - Würzburg: Echter, 1999. – XI. – 431 c.

¹⁹² Zechmeister M. Gottes-Nacht. Erich Przywaras Weg Negativer Theologie (Religion-Geschichte-Gesellschaft; Zugl.: Wien, Univ., Habil.-Schr., 1996). Münster: Lit., 1997. – 340 c.

¹⁹³ Schumacher T. In-Über: Analogie als Grundbestimmung von Theologie; Reflexionen im Ausgang von Erich Przywara. - München, 2003.

Мислитель залишив велику писемну спадщину і є більш знаний у німецькомовному середовищі, хоч дослідження свідчать про великий інтерес до його творчості з боку іншомовних фахівців. Існує низка перекладів його творів італійською мовою¹⁹⁴. Пшивара заявляв про себе і як поет, опублікувавши п'ять ліричних збірок¹⁹⁵. Тож для багатьох українських філософів і богословів його ім'я мало що говоритиме. А драма.

Еріх Пшивара належав до кола улюблених філософів кардинала Ганса Урса фон Бальтазара, поруч з такими поважними іменами, як: Анрі де Любак та Романо Гвардіні. Це саме могла б сказати і баронеса Гертруда фон Ле Форт, відома поетеса і богослов. Ще Карл Ранер у похвальному слові на честь Еріха Пшивари зазначав, що у свій повний ріст Пшивара не достатньо відомий і його загальне визнання ще очікується у Христовій Церкві¹⁹⁶. Від слова, промовленого в 1968 році Ранером пройшло близько пів століття і можна тільки констатувати, що воно повною мірою справдилося. Вплив творчого слова Пшивари великий, свідченням чого є чимале число досліджень та дисертацій у світі.

Відтак, знавець спадщини св. Августина та св. Томи Аквінського Пшивара формувався в духовному світі Ігнатія Лойоли. Завдяки тезі про аналогію сушого (*analogia entis*), мисленник прийшов до геніальної думки про динамічний ритм Буття і Мислення, що дає право говорити про нову метафізику, відкриту назустріч містичному єднанню з Богом у своїй остаточній основі.

Коли Гуссерль відмовлявся від філософського богослов'я класичного зразка віднаходження Абсолюту, того, що базується на пізнанні речей в собі, пізнанні зовнішнього світу, то Пшивара не поступався від класичного пошуку доказів існування Бога. У листі до Еріха Пшивари (Фрайбург 15 липня 1932) Гуссерль радив не погоджуватися з тезом традиційної схоластики, принаймні у тому значенні, що загальноприйнято розуміти під цим терміном, і не поділяти необхідність доказів існування Бога ("Gottesbeweise"). Він пропонував слідувати не за космологічним обґрунтуванням Томи Аквінського, а за світом свідомості, віднаходити остаточну підвалину світу на дорогах істини, цінності та щастя. Тема відходження від традиційних томістичних шляхів пошуку Бога не нова, позаяк сам релігійний доказ існування Абсолюту з боку визнання його серцем людини є ефективний і незаперечний.

Як філософ, Пшивара – самотня, але важлива постать не тільки у природному богослов'ї. На думку італійського історика філософії і теології Баттіста Мондін, Пшивара "мисленник надзвичайної ваги, гострий, проникливий, геніальний, блискучий та глибокий"¹⁹⁷. Проте через його стиль мислення – комплексний і багатогранний – не кожному досліднику під силу висвітлити всю красу і велич літературного, філософсько-богословського і духовного доробку цього мислителя.

Все це так, але за цією багатогранністю стоїть глибокий аналіз основ буття і

¹⁹⁴ Przywara E.. *Antropologia tipologica*. – Milano, 1968; Przywara E. *Umiltà, pazienza e amore*. – Brescia, 1968.

¹⁹⁵ Przywara E. *Unsere Kirche. Neue religiöse Lieder*, zus. mit Josef Kreitmaier, 1915. Przywara E., Karmel. *Geistliche Lieder*. – München, 1932; Przywara E. *Homo. Verse*. – München, 1933. Przywara E. *Hymnus*. – Paderborn, 1936; Przywara E. *Hymnen des Karmel*. – Zürich, 1962.

¹⁹⁶ Raner K. *Laudatio auf Erich Przywara // Gnade als Freiheit*. = Freiburg - Br.-Basel-Wien 1968. – С. 266-273.

¹⁹⁷ Mondin B. *Storia della metafisica*. Vol. 3. - Bologna, 1998. – С. 635.

мислення від св. Августина до св. Томи Аквінського, від св. Ігнатія Лойоли до кардинала Ньюмена, від Канта до К'єркегора. Проте не тільки їх.

Без глибокого духовного досвіду і тихого страждання, без релігійного і палкого серця світ не дізнався би про захоплюючу мову про Бога у XX ст. Так, Еріху Пшіварі судилося відкрити зворотній бік відомого логічного принципу аналогії, який він взявся пояснити у творі “*Analogia entis*” (1932 р.), що викликав жваву дискусію як між католиками (Гансом Балтазаром), так і між протестантськими богословами (Карлом Бартом¹⁹⁸, Паулем Тілліхом та ін).

Принцип аналогії, зауважує Пшівара, віддавна є одним із основних принципів метафізики, тож не можна переоцінити його використання у природному богослов'ї.

Як відомо, батьком цього принципу вважається Аристотель. Можна назвати різні види принципу аналогії, зокрема такі: невласлива або метафорична аналогія, аналогія атрибутивності або присудження, пряма власлива пропорційна аналогія, аналогія участі тощо. На тему аналогії сьогоднішній український читач має змогу познайомитися з цим філософським інструментарієм ширше у підручнику «Онтологія і метафізика»¹⁹⁹ згаданого вище Б. Мондіна у перекладі з італійської автора цієї публікації, як і в інших двох книгах Мондіна серії «Підручники систематичної філософії» в його ж перекладі. Проте, на думку Пшівари, сам принцип аналогії надається до практикування у мисленні і має вихід на католицький стиль думання. Завдяки йому людина отримує ключ до розуміння всієї реальності. Однак це не просто закон мислення і мови, а – головна структура буття. Саме аналогія здатна об'єднати всі пласти реальності як по горизонталі, так і по вертикалі, як по лінії відношення між суцим, так і по лінії відношення між суцим і Буття. Тож аналогію можна вважати формою метафізики та релігії, ритмом, що задає тон музиці всесвіту, навіть коли ритм збивається, все ж продовжує лунати сама музика.

Звісно, аналогія є тим вагомим принципом, що дозволяв великим домініканським богословам Альбертові Великому і Томі Аквінському, як і єпископу Парижа Гійому Овернському ще в XIII ст., опиратися на неї під час побудови величюної онтологічної системи буття. Але там джерелами принципу аналогії слугували радше тексти Аристотеля та його інтерпретаторів.

Покладаючись на аналогію сущого, Пшівара пригадує “відлунюючий ритм” у давньогрецького філософа Піфагора та “Метрон” всіх речей – Бога у Платона. Ось цей відомий уривок останнього з книги «Законои» (IV, 716 с-д):

“*Кліній*: В будь-якому випадку зрозуміло одне: кожний чоловік має мислити себе одним із супутників Бога. *Афінянин*: “Який образ дії любий Богові та найбільш відповідає йому? Згідно з одним давнім висловом, тільки один: подібне любить подібне, якщо воно не переходить міри; речі, які неспіввимірні є нелюбі як одне одному, так і тому, що відповідає мірі. У нас мірою всіх речей є Бог, і то тим більше, ніж яка-небудь людина, всупереч твердженню декотрих. А тому, хто хоче стати любий Богові, безумовно має, наскільки це можливо, уподібнюватися до Нього. Відтак, хто з нас розсудливий, той і любий Богові, бо подібний до Нього; а хто не розсудливий, той до Нього неподібний, ба навіть більше, відмінний від Нього і

¹⁹⁸ Bart K. *Fides quaerens intellectum, Anselms Beweis der Existenz Gottes // «Zusammenhang eines theologischen Programms»* - München, 1931.

¹⁹⁹ Мондін Б. Онтологія і метафізика. Серія: Підручники систематичної філософії. - Т.3. - Жовква, 2010. – 284 с.

несправедливий” (Переклад з давньогрецької автора *статті*)²⁰⁰.

Що дає привід говорити про аналогію як про “резонансну”, яка вщує “мовчазній” аналогії²⁰¹. Безумовно, Пшивара покликається на свідчення св. Томи Аквінського у творі *Quaestiones disputatae de veritate* «Про Істину»²⁰², перекладати який на німецьку мову мала змогу Едит Штайн.

На думку Томи, коли є дві протилежні точки зору, то слід знаходити вирішення тому, на чийому боці правда. Вона може лежати посередині, і так вважає ще Аристотель. Проте, згідно з рішенням IV-го Латеранського собору, між аналогами, – між Богом і створінням – існує абсолютна неподібність²⁰³. В тому й суть, що в такому випадку між людиною і Богом існує радше подібність у неподібності.

Аналогія, на думку Пшивари, це ритм між тим, що “вгорі” і тим, що “внизу”. Таким був етимологічний зміст поняття аналогії у Аристотеля. Натомість глибиннішим є горизонтальний і вертикальний змісти аналогії, де головне місце відводиться підставі, головному аналогатові вертикальної площини, який надає зміст тому сущому, що розташовується по горизонталі. В такий спосіб можна пояснити все сотворене як образ незбагненого і невимовного Творця (*Deus tamquam ignotus*).

На думку Еріха Пшивари, існують дві метафізики: “реалістична” – та, що простягається від Аристотеля і природничих наук, та “ідеалістична” – та, що походить із внутрішнього світу людини (за думкою ап. Павла та вченням св. Августина про «внутрішню людину», *homo interior*). Ці два типи перебувають у діалектичному відношенні між собою як світ трансцендентного і іманентного, видимого і невидимого. Уникнути ритмічного пульсу життя, що пробігає між ними, не можна. У ньому “живемо, рухаємося й існуємо”, що відповідає словам ап. Павла. Це своєрідна сістола і діастола, що живить всесвіт існування якої обґрунтував Емпедокл, творячи концепцію сфери – *Сфайроса*. В ідеї цього образу лежить любов і ненависть, між якими точиться невинна боротьба голоувати в центрі сфери. Однак перемагати дано радше любові, ніж ворожнечі. Не даремно темі любові, що лежить в основі християнства, Пшивара присвятив окреме дослідження²⁰⁴.

Богословська складова ритму аналогії проглядається у житті Церкви в любові до Бога, яка сходить у Христі і в палкій любові віруючого серця, що прагне всіма силами подолати обмежений світ своєї крихкої природи. Однак марно надіятися на власні сили і не прибігати до заступництва верховних сил – Бога. Ось чому любов і ласка Бога є необхідною запорукою в цьому ритмічному намаганні. Анà – “світ сущого” і анò – “світ Божества” – це не просто сліпі понятійні аналогічні одиниці, а живі і динамічні реальності – творіння в напрямку до висот і Творець, що проливає своє оживляюче проміння на світ. Попри намагання з боку скінченного мислення

²⁰⁰ Platone. Tutte le opere: Minosse, Leggi, Epinomide, Lettere, a cura di Enrico V. Maltese. Ed. integrali con testo greco a fronte. - GTE: Newton, 1997.

²⁰¹ Przywara E. Analogia entis. Metaphysik. Ur-Struktur und All-Rhythmus // Schriften. Bd. 3. - Johannes-Verlag: Einsiedeln, 1962. – 210 c.

²⁰² Tommaso d'Aquino (san). Sulla verità. Testo latino a fronte. Collana: Il pensiero occidentale. - Milano, 2005. - q. 11, a. 1.

²⁰³ DS =Denzinger(Henricus)-Schönmetzer (Adolfus) – упорядники видання *Enchiridion symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum*. 806. Дид 34-им, Herder 1967 = 806.

²⁰⁴ Przywara E. Liebe. Der christliche Wesensgrund. - Freiburg, 1924. – 116 c.

пізнати невимовне світло Творця воно сяє все більш неприступно і свідчить про себе як про “завжди все більше” (“semper maior”). Тут перетинаються стежки аналогантів славного принципу аналогії суцього, покликаного свідчити про велич Творця Бога.

Таким є філософсько-богословський підхід Еріха Пшивари в його духовних та інтелектуальних зусиллях здійснитися до Бога, доказуючи цим самим Божу присутність.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Як висновок, окреслені вище докази існування Абсолюту на основі принципу аналогії, згідно з думкою Еріха Пшивари, свідчать про містичний характер, що не нівелює класичних космологічних постулатів, до яких ще від часів Томи Аквінського відноситься цей принцип метафізичного обґрунтування існування Самосутнього буття. Саме воно стає предметом філософсько-богословського пошуку, потребуючи з боку людини раціонального пояснення, відзначаючи його в функціональному характері принципу аналогії буття.

Отримані результати дають змогу стимулювати як особистий пошук істини Абсолюту, так і допомагають віднайти зв'язок з містичним пошуком Першоначала у європейській філософії та вітчизняній метафізиці серця. Вони проливають світло на розвиток космо-телеологічної групи доказів існування Абсолюту в ХХ ст.

2.5 Андрій Володимирович ЧОРНЕНКО. ЕКУМЕНІЗМ В ЗАГАЛЬНОМУ ПРАВІ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

У статті розглянуто основні документи, у яких містяться правові норми екуменічного характеру або вказівки законодавчої влади Католицької Церкви, зокрема Постанов ІІ Ватиканського Собору та Екуменічних Директив. Вищезазначені документи обумовлюють правові взаємовідносини між католиками й іншими християнами, установлюють правову базу, що на ній зведено структуру конкретних церковних законів. Автор здійснив аналіз прямих юридичних норм екуменізму в Католицькій Церкві та охарактеризував ці документи надавши їм визначення.

Ключові слова: екуменізм, право, Католицька Церква, ІІ Ватиканський собор, директива, закон, норма, канон.

Andriy Volodymyrovych CHORNENKO. ECUMENISM IN THE GENERAL LAW OF THE CATHOLIC CHURCH

In the article considers the main documents that contain the legal norms of the ecumenical character or the directives of the legislative power of the Catholic Church, in particular the Decrees of the Second Vatican Council and the Ecumenical Directives. The above-mentioned documents stipulate the legal relationship between the Catholics and other Christians, establish the legal basis, which contains the structure of specific church laws. The author analyzed the direct legal norms of ecumenism in the Catholic Church and characterized these documents by defining them.

Key words: ecumenism, law, Catholic Church, II Vatican Council, directive, law, canon.